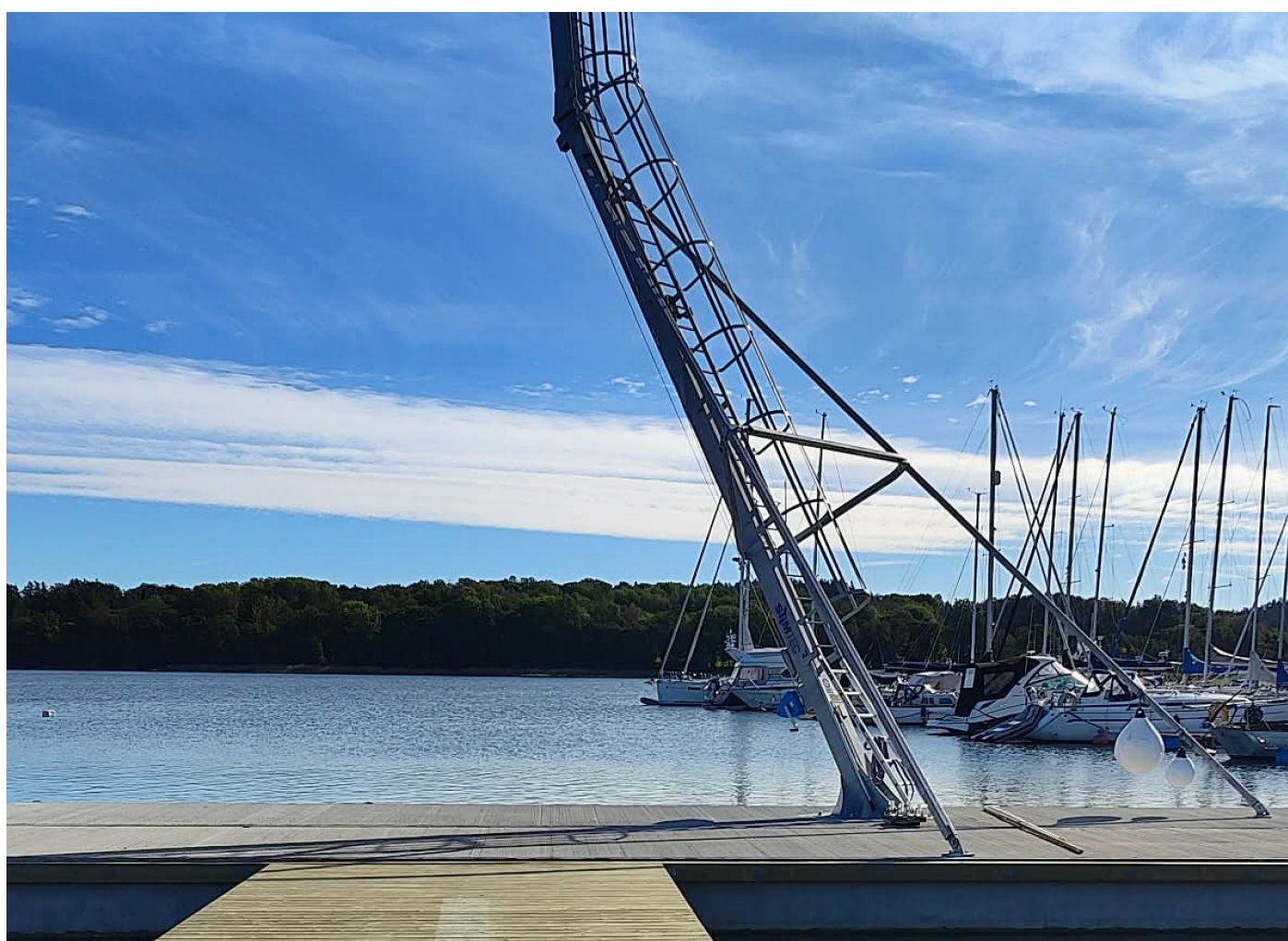

Guide till av- och påmastning med klubbens mastkran

- » Detta dokument innehåller generella tips och råd kring av- och påmastning med klubbens mastkran.
- » Eftersom alla båtar och master är olika måste du som båtägare ta ansvar för att anpassa arbetsmomenten för just din båt och din mast.
- » Den absolut vanligaste metoden är att lägga båten med styrbordssidan mot bryggan och göra lyftet med kroken framför masten. Även om det för ett fåtal båtar kan vara bättre med andra angreppssätt är det denna metod som beskrivs här.

Planera arbetet innan du börjar

- » Kolla väder och vind. Blåser det för mycket – **vänta**.
Kranen får ej användas vid byvind över 12 m/s.
- » Normalt behövs minst tre personer **(men gärna fler!)**.
En som är kapten och styr masten, en som hjälper till och styr förstaget och tar hand om vant/stag och en som sköter kranen och hissar/sänker efter kaptenens instruktioner. Det blir betydligt enklare och smidigare om man är fler.
- » Gå igenom vem som gör vad innan lyftet.
- » Tänk igenom om exempelvis vindgivare, antenner och windex kan vara monterade under hanteringen eller om de ska monteras/demonteras genom att klättra upp i kranen. Vad som är bäst beror bland annat på hur hög din mast är.

Alltid fokus på säkerhet

- » När masten hänger i kranen – gå aldrig under hängande last.
- » Vid klättring i kranen – använd en säkerhetssele.
- » Om du klättrar upp i kranen för arbete i masttoppen – se till att ingen befinner sig på däck och att de verktyg du använder är säkrade med linor. En tappad skiftnyckel från 10 meters höjd kan vara livsfarlig.

Checklista inför påmastning

REGEL: Alla punkter nedan ska vara klara **INNAN** du skriver upp dig på listan

- » Har du folk som kan hjälpa dig (minst 3, gärna fler), har ni bestämt vem som gör vad?
- » Har du tänkt igenom om windex, vindgivare, antenner etc. ska monteras före eller efter påmastning?
- » Ligger masten klar på mastplan, redo att rullas ut på bryggan?
- » Har du markerat var på masten lyftlinan ska placeras? (ca 1 meter ovanför balanspunkten)
- » Är alla bultar och saxpinnar raka och redo?
- » Är alla verktyg framplockade?
- » Är alla vantskruvar monterade, smorda och förberedda?
- » Finns förtöjningslinor och fendrar klara på däck?
- » Kolla ovanstående **EN GÅNG TILL**

Checklista inför avmastning

REGEL: Alla punkter nedan ska vara klara **INNAN** du skriver upp dig på listan

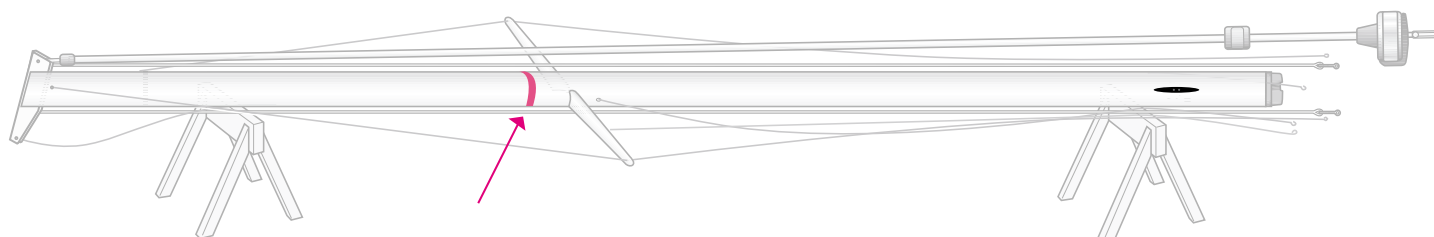
- » Har du folk som kan hjälpa dig (minst 3, gärna fler), har ni bestämt vem som gör vad?
- » Är alla segel, bom, kick, storskot etc. bortplockade?
- » Är kablar etc. urkopplade
- » Har du funderat på om windex, antenner, vindgivare etc. kan sitta kvar eller måste demonteras innan lyft?
- » Har du släppt på alla vantskruvar så att de kan lossas med handkraft
- » Är alla saxpinnar förberedda? (ev. tejp borttagen)
- » Finns förtöjningslinor och fendrar klara på däck?
- » Kolla ovanstående **EN GÅNG TILL**

Tips: Dokumentera inställningarna så att du hittar rätt när det är dags att masta på nästa vår, gärna med foto.

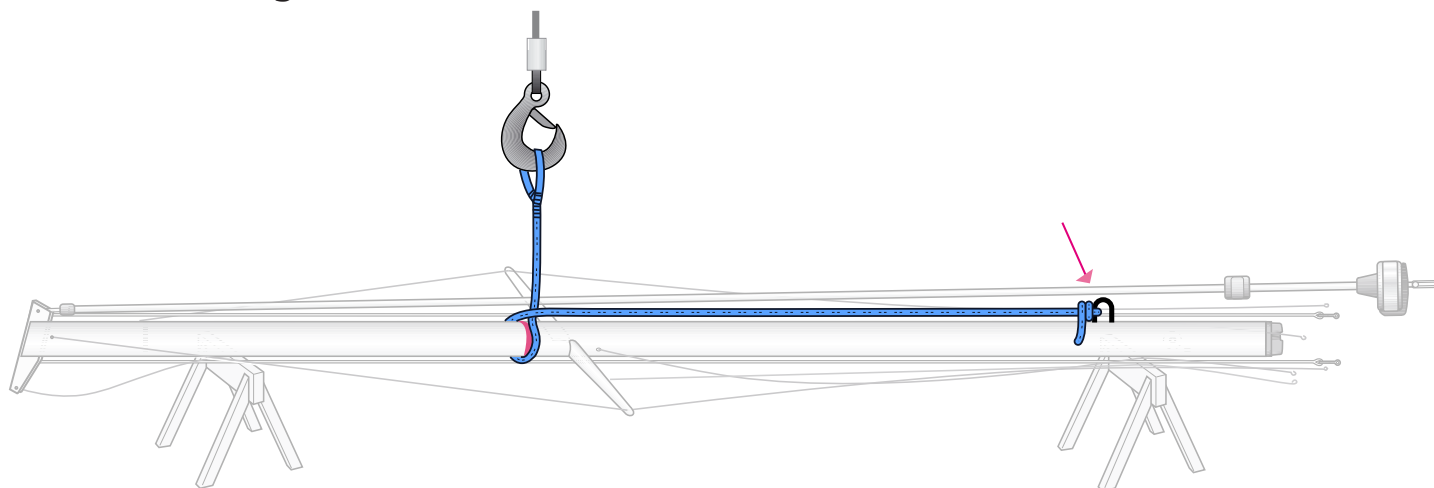
- » Ta fram de verktyg som kan behövas och se till att riggbultar, saxpinnar och liknande finns lätt tillgängliga och är i bra skick.
- » Se till att vant, stag och fall ligger där de ska och att allt ligger på rätt sida om spridarna.
- » Vi spar mycket tid på att undvika krångel när masten hänger i kranen.
- » När masten är på plats och vant/stag är kopplade. Dra vantskruvarna med handkraft och flytta sedan båten innan du sätter an och justerar riggen slutgiltigt.

Hitta balanspunkten och koppla kroken

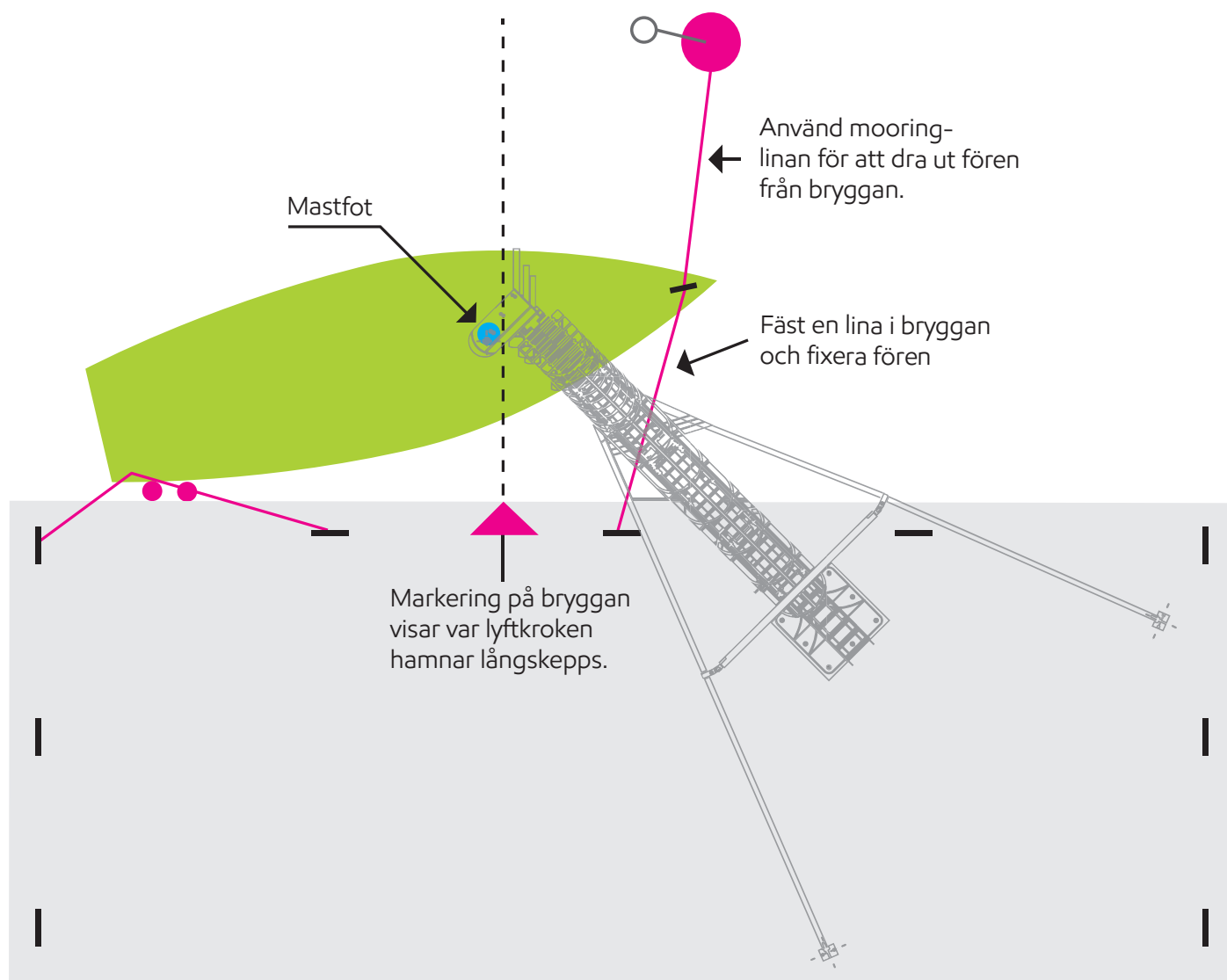
- » Tänk igenom var lyftpunkten på masten ska vara. Rekommendationen är att lyfta ca 1 meter ovanför balanspunkten. **Det är mycket viktigt att masten inte blir "topp-tung"**. Gör en markering på masten så att du lätt kan se den nerifrån däck när det är dags att masta av på hösten.
- » Ett enkelt sätt att hitta balanspunkten är att lägga masten på en mastvagn, när masten väger jämnt är balanspunkten mitt över hjulen. Gör markeringen ca 1 meter ovanför denna.

- » Förbered en lina som kopplas i lyftkroken – lägg ett halvslag i nivå med markeringen.
- » Fäst andra änden av linan i exempelvis bomfästet eller annan stabil punkt långt ner på masten. På så vis undviker du att lyftpunkten glider längs masten vid lyftet.
- » Se till att lyftwiren hamnar på rätt sida om förstaget. En bra tumregel är att när båten ligger med styrbordssidan mot bryggan ska förstaget ligga på babords spridare.

Förtöjning med mooringlinan

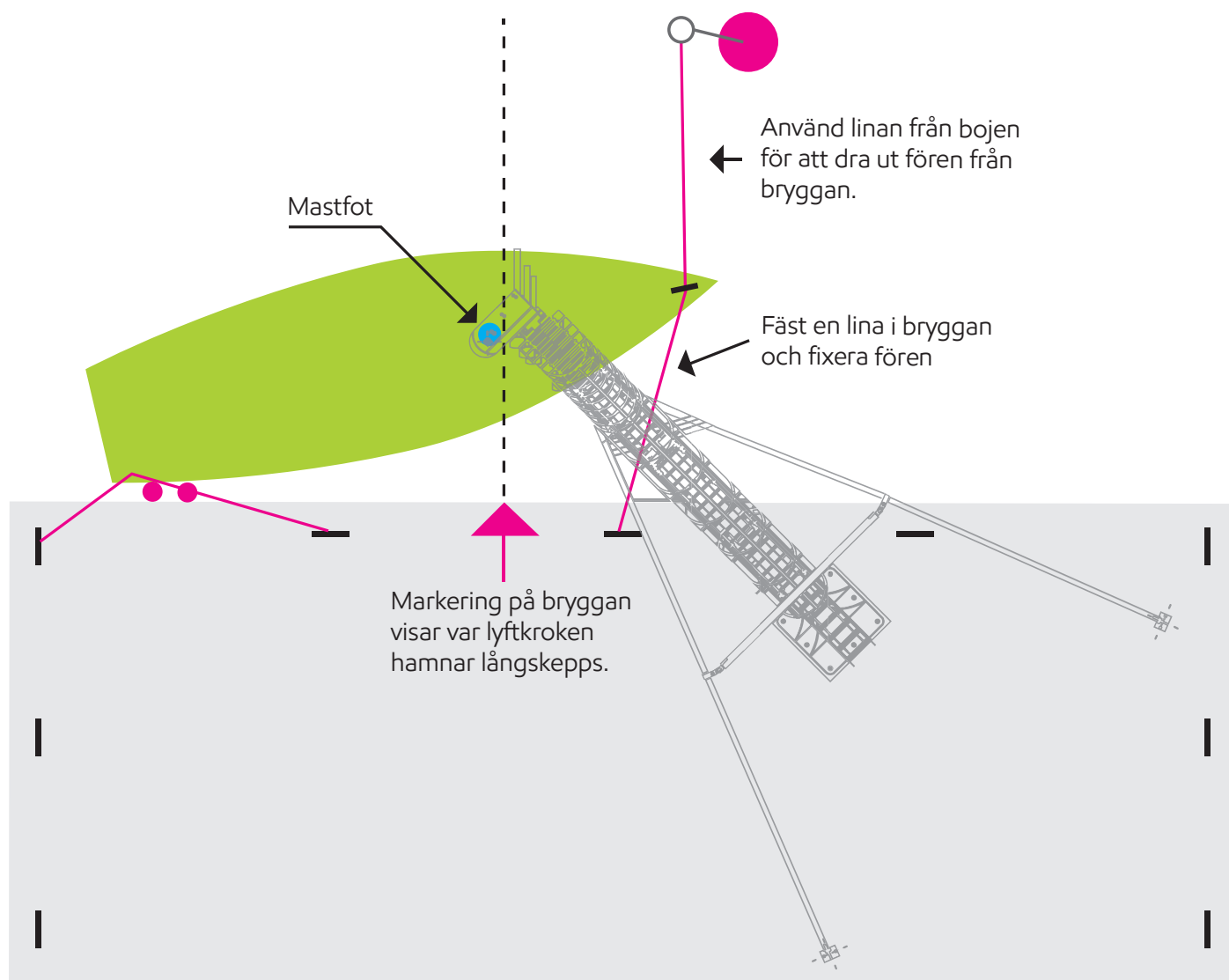
- » En markering på bryggan visar lyftkrokens position längskepps. Placera båten så att mastfoten hamnar omedelbart akter om denna.
- » Vid behov – skjut ut fören så att mastfoten hamnar i linje med lyftcentrum tvärskepps, som är ca 2 meter utanför bryggkanten.
- » Förtöj fören – förutom i bryggan – även i mooringlinan som är fäst i botten under bojen, utanför bryggan. Spänn upp så att fören ligger fast.
- » Förtöj aktern tight mot bryggan.
- » Vid behov, lägg ytterligare förtöjningar och säkerställ att båten ligger fast och inte kan flyttas av vindbyar eller svall.

Exempel: IF-båt ca 8x2,2 meter

Förtöjning med bojen

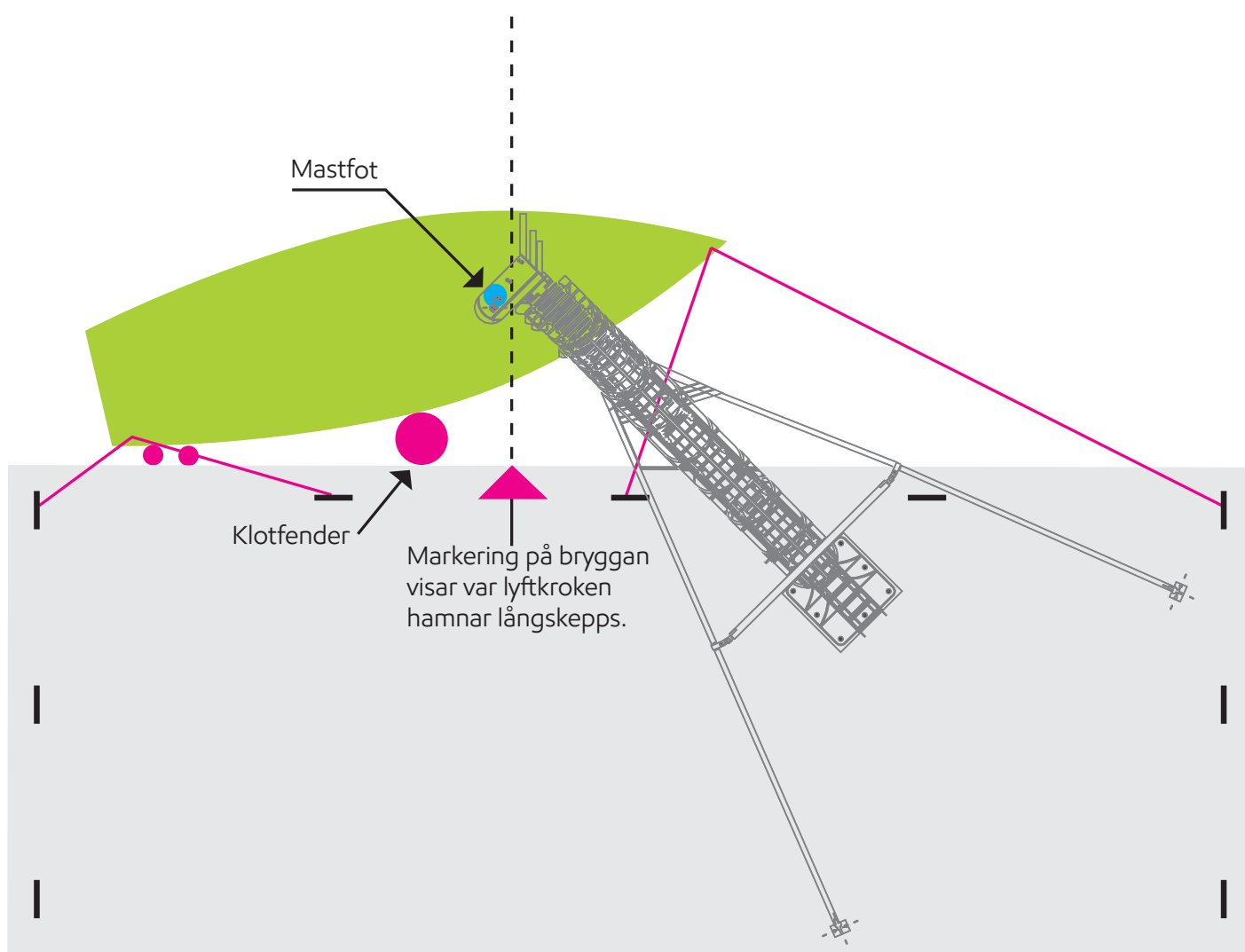
- » En markering på bryggan visar lyftkrokens position längskepps. Placera båten så att mastfoten hamnar omedelbart akter om denna.
- » Vid behov – skjut ut fören så att mastfoten hamnar i linje med lyftcentrum tvärskepps, som är ca 2 meter utanför bryggkanten.
- » Förtöj fören – förutom i bryggan – även i bojen som är fäst i botten, under bojen utanför bryggan. Spänn upp så att fören ligger fast.
- » Förtöj aktern tight mot bryggan.
- » Vid behov, lägg ytterligare förtöjningar och säkerställ att båten ligger fast och inte kan flyttas av vindbyar eller svall.

Exempel: IF-båt ca 8x2,2 meter

Förtöjning med en klotfender

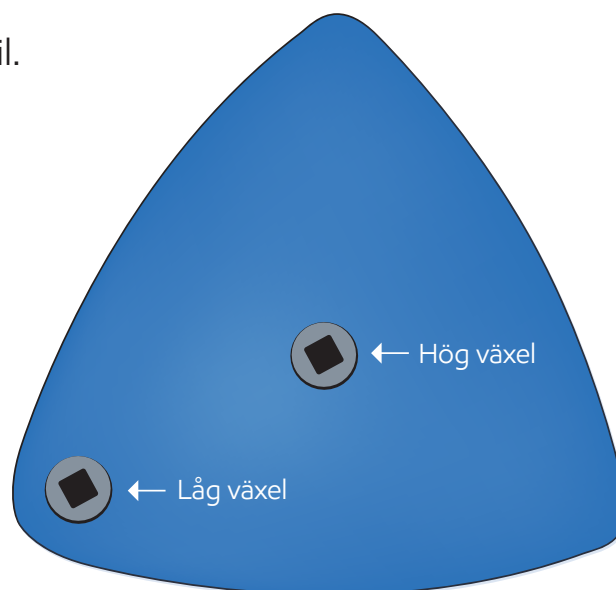
- » En markering på bryggan visar lyftkrokens position längskepps. Placera båten så att mastfoten hamnar omedelbart akter om denna.
- » Vid behov – skjut ut fören så att mastfoten hamnar i linje med lyftcentrum tvärskepps, som är ca 2 meter utanför bryggkanten.
- » Förtöj aktern tight mot bryggan och placera en klotfender på lämplig plats enligt bilden.
- » Fixera båten genom att lägga linor förut och akterut.
- » Vid behov, lägg ytterligare förtöjningar och säkerställ att båten ligger fast och inte kan flyttas av vindbyar eller svall.

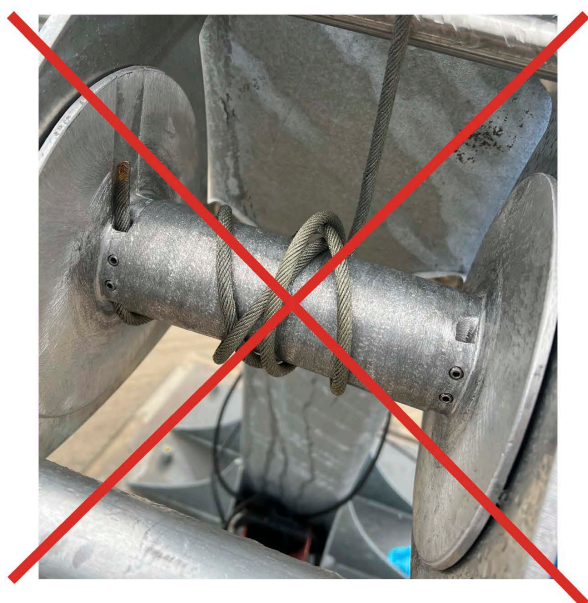
Exempel: IF-båt ca 8x2,2 meter

Vinschen

- » Vinschen har två växlar – låg och hög.
- » Välj växel genom att placera vevhandtaget i det yttre uttaget för låg växel och det mittre uttaget för hög växel.
- » Låg växel – för kontroll.
- » Hög växel – först när masten är fri och stabil.

- » Kontrollera att wiren rullas upp korrekt på trumman

Felaktigt

Korrekt